

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. marts 2023
Kontor: Proces- og Insolvensrets-
kontoret
Sagsbeh: Nanna Mathilde A Ander-
sen
Sagsnr.: 2023-0030-8274
Dok.: 2721912

Besvarelse af spørgsmål nr. 197 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 197 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. februar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Lisbeth Gro Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 197 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, at der ikke er et krav om at Højesteret skal begrunde, hvorfor en sag ikke får tilladelse til at komme for Højesteret?”

Svar:

Procesbevillingsnævnet behandler ansøgninger om appeltilladelser til landsretten og til Højesteret i civile sager og i straffesager. Justitsministeriet har derfor forstået spørgsmålet sådan, at det tager sigte på, hvorfor der ikke er et krav om, at nævnets afgørelser i appelsager skal indeholde en indholdsmæssig begrundelse.

Retsplejelovens kapitel 1 a indeholder regler om Procesbevillingsnævnet. Det fremgår af retsplejelovens § 23, stk. 1, 1. pkt., at nævnet består af 5 medlemmer, en højesteretsdommer (formand), en landsdommer, en byretsdommer, en advokat med møderet for Højesteret og en universitetslærer i retsvidenskab eller en anden jurist med særlig videnskabelig uddannelse.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 25, stk. 1, at Procesbevillingsnævnet selv fastsætter sin forretningsorden. Det fremgår af § 19, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 294 af 25. marts 2019 om forretningsorden for Procesbevillingsnævnet, at i meddelelsen om nævnets afgørelse begrundes afgørelsen med henvisning til indholdet af de bestemmelser, der giver hjemmel for meddelelse af appeltilladelse.

Retsplejelovens kapitel 1 a blev indsat ved lov nr. 390 af 14. juni 1995 om ændring af retsplejeloven (Oprettelse af et procesbevillingsnævn m.v.). Ved denne lov blev kompetencen til at meddele anden- og tredjeinstansbevillinger i straffesager og civile sager overført fra Justitsministeriet til et uafhængigt procesbevillingsnævn. Lovændringen byggede på Retsplejerådets forslag i Retsplejerådets betænkning nr. 1260/1993 om et procesbevillingsnævn. Retsplejerådet påpegede heri, at der er et særligt hensyn at tage til, at sagsbehandlingen ved nævnet ikke får en sådan karakter, at nævnets afgørelse for borgerne kan komme til at fremstå som en afgørelse af selve den sag, hvor tilladelse til appel søges. Retsplejerådet foreslog derfor bl.a., at nævnets afgørelser skulle træffes ved beslutning, der ikke nærmere begrundes, jf. betænkningen, side 30. Justitsministeriet var enig med

Retsplejerådet, jf. pkt. 7 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 217 om ændring af retsplejeloven (Oprettelse af et procesbevillingsnævn m.v.).

Retsudvalget stillede i forbindelse med sin behandling af lovforslaget spørgsmål til begrundelsespligten (spørgsmål nr. 12). Justitsministeriet henviste i besvarelsen af spørgsmålet den 17. maj 1995 til Retsplejerådets overvejelser og tilføjede, at det forhold, at Procesbevillingsnævnets beslutning ikke nærmere begrundes, f.eks. indebærer, at der i tilfælde af et afslag ikke skal anføres en uddybende begrundelse for, at lovens betingelser for meddelelse af en procesbevilling ikke er opfyldt. En sådan begrundelse ville i øvrigt kunne give f.eks. en landsretsdom en særlig præjudikatvirkning i forhold til andre landsretsafgørelser, hvor nævnet ikke har behandlet en ansøgning om 3. instansbevilling. Justitsministeriet anførte endvidere, at meddeles der tilladelse, vil en nærmere begrundelse herfor også på grund af nævnets sammensætning kunne give anledning til mere principielle betænkeligheder i forhold til den efterfølgende behandling af sagen i Højesteret. Justitsministeriet henviste til, at Procesbevillingsnævnet efter forslaget til § 26 hvert år skal offentliggøre en beretning om sin virksomhed. Endelig bemærkede Justitsministeriet, at ingen af høringsinstanserne – bortset fra Politidirektøren i København – havde haft bemærkninger til, at Procesbevillingsnævnets beslutninger ikke skal begrundes nærmere.

Ved Procesbevillingsnævnets oprettelse har det således været forudsat, at nævnets afgørelser i appelsager – uanset om der er tale om et afslag eller en tilladelse – ikke skal indeholde en indholdsmæssig begrundelse.